

XXV. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika

27. listopada 2020.

sedmi (VII.) razred

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenkasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Ispit se piše 120 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pazno ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pazno pročitati.
5. Treba pazno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. U ispitu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____

(član Državnoga povjerenstva)

3. _____

(član Državnoga povjerenstva)

Moj hrvatski je lijep. Ronim u njega kao u more. Istražujem ga. Volim čitati glasno i slušati zvuk hrvatskih riječi kako padaju kao zlatna kiša. Izranjam i iznosim na površinu neku davno zaboravljenu riječ...Kako ću je upotrijebiti?

(Sunčana Škrinjarić)

1. Napiši ime jednoga od dvojice hrvatskih jezikoslovaca koji su prije Ljudevita Gaja predlagali da se svaki glas označuje jednim slovom.

1	
---	--

2. Zaokruži slovo ispred netočne tvrdnje.

- a) Faust Vrančić u svojem *Petojezičnom rječniku* hrvatski jezik naziva dalmatinskim.
- b) Ljudevit Gaj reformirao je hrvatski slovopis.
- c) Hrvatski jezik postaje službenim jezikom Hrvatskoga sabora 1843.
- d) *Korčulanski lekcionar* latinični je spomenik.

1	
---	--

3. Zaokruži slovo ispred točnoga naslova / imena djela.

Latinična inkunabula je:

- a) Misal po zakonu rimskoga dvora
- b) Brevijar po zakonu rimskoga dvora
- c) Tabla za dicu
- d) Lekcionar Bernardina Splićanina.

1	
---	--

3	
---	--

4. Pročitaj tekst i riješi sljedeći zadatak.

„ ...Moramo se samo za njega skrbiti, samo š njim najviše zabavljati se i kao majka dijete svoje nad svimi drugim stvarima ljubiti ga; on nam mora biti prvi srcu našem, on mora biti i prvi našem duhu! ...on neka kod nas zakon daje i razglašuje, on neka bude trublja buduće naše sreće i slave!”

Ove rečenice dio su prvoga govora na hrvatskome jeziku, koji je u _____ saboru _____ godine održao _____, pripadnik hrvatskoga narodnog preporoda.

3	
---	--

5. Zadatak ima dva dijela.

- **Zaokruži riječi koji nisu napisane prema pravilima o pisanju velikoga početnog slova.**
- **Napiši pogrešno napisane riječi pravopisno točno.**

Povijest nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu seže u daleku prošlost. Popis knjiga iz 1645. godine svjedoči o postojanju knjižnice u sklopu isusovačkoga kolegija. Neko je vrijeme knjižnica bila dio kraljevske zagrebačke akademije, a 1913. godine uselila je u prelijepu secesijsku zgradu na Marulićevu trgu. Danas je to zgrada hrvatskoga državnog arhiva. Nacionalna i sveučilišna knjižnica 1995. preselila je u ulicu hrvatske bratske zajednice.

5	
---	--

8	
---	--

6. Napiši ije/je/e/i u zagrade u skladu s pravopisnom normom hrvatskoga jezika.

Novinar V(____)snika dobrih v(____)sti pren(____)o je poruku organizatora festivala da se projekcija prem(____)šta u zatvoreni prostor zbog neugodnoga osv(____)ženja i kiše.

4	
---	--

7. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je zarez pogrešno upotrijebljen.

- a) Ili ćemo poslušati radioigru, ili pročitati pripovijetku.
- b) Volim filmove, ali draže su mi knjige.
- c) Zakasnio je, pa nije kupio kartu za predstavu.
- d) Svima je bilo dosadno, jedino se njoj predstava svidjela.

1	
---	--

8. Imenuj vrstu istaknutim riječima.

Jurice, drago dijete, ne **bi** li ti **malo** naprijed poletio pa **da** kao vođa vodiš **ovo mnoštvo**?

bi _____
malo _____
da _____
ovo _____
mnoštvo _____

5	
---	--

9. Napiši umanjenice podcrtanih imenica.

Glavni junak pravi je lupež. Njegova je riječ zvono na uzbunu.

3	
---	--

13	
----	--

10. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je upotrijebljen brojevni prilog.

- a) Besplatnom kartom bit će nagrađen dvjestoti kupac.
- b) Oboje su bili ljubitelji toga filmskog žanra.
- c) Na izlazu iz kina dvoja su vrata.
- d) Knjigu sam pročitao desetak puta.

1	
---	--

11. Napiši podcrtane riječi u nominativu. Ne mijenjaj broj.

Zahvaljujući modernoj tehnologiji danas je svakomu čitatelju dostupna

Guttenbergova Biblija, iznimno skupocjena i rijetka knjiga otisnuta u dva sveska i u samo dvjesto primjeraka od kojih je do danas sačuvano njih tek 48.

5	
---	--

12. Ispravi pogreške i napiši rečenice u skladu s pravilima hrvatskoga standardnog jezika.

- a) Poistovjetio sam se s krotiteljom lavova iz filma.

- b) Karte se kupuju, usprkos gužve, na ulazu.

2	
---	--

8	
---	--

13. Dopuni rečenicu odgovarajućim oblikom imenica u zagradama.

Serija je snimljena na _____ u _____.

(rijeka Bosut)

(grad Vinkovci)

2

14. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj nema zbirne imenice.

- a) Ulogu služinčadi dobila su naša djeca.
- b) Crvena vrpca prerezana je škarama.
- c) Poklonit će joj cvijeće na kraju predstave.
- d) S radija je dopirao zvuk šuštanja lišća.

1

15. Napiši komparativ istaknutim pridjevima.

- a) Taj je roman i meni **mio**.
- b) Nagradu će osvojiti **vrstan** fotograf.
- c) **Ljubak** pas zvijezda je novoga filma.
- d) Kraj filma ostavio nam je **gorak** okus.

4

16. Razvrstaj u tablicu zamjenice i izraze iz teksta koji odgovaraju ponuđenim značenjima.

Želim pročitati kakav god roman ili pogledati film. Preporuči mi štogod! Donesi kakavgod primjerak. Što god bilo, nadam se da će biti zabavno.

značenje	zamjenica/izraz
nešto	
bilo što	
nekakav	
bilo kakav	

4

11

17. Prepiši podcrtane riječi prema provedenim glasovnim promjenama.

Dobar pisac lako privuče čitatelja i svoj roman učini pravim mamcem. Glavni junak može me osvojiti svojom požrtvovnošću. Reci mi jesam li u pravu!

a) jotacija: _____

b) palatalizacija: _____

c) nepostojano a: _____

d) sibilizacija: _____

4	
---	--

18. Dopuni rečenice glagolima:

a) u perfektu i pluskvamperfektu

Godine 1895. mladi George Melies _____ film prvi put,

(gledati)

a 1898. _____ izumitelj filmskoga trika.

(postati)

b) u futuru I. i futuru II.

Ako _____ tekst, mi _____

(napisati, 2. l. mn.)

(preoblikovati)

vašu priču u strip.

4	
---	--

8	
---	--

19. Zadatak ima dva dijela.

a) Zaokruži dvovidni glagol.

b) Preoblikuj rečenicu tako da glagolima promijeniš glagolski vid. Napiši rečenicu na crt.

Zadaća je radija obavješćivati, obrazovati i zabavljati slušatelje.

3	
---	--

20. Zaokruži čestice.

Novinar je prilično sigurno iznio svoje viđenje događaja. Koliko god je vijest bila nevjerovatna, zar mu nismo svaki put povjerovali?

3	
---	--

21. Zadatak ima dva dijela.

- Ispiši u tablicu subjekt (bez dopuna) iz rečenica.
- Imenuj vrste riječi kojima su subjekti izrečeni.

U našem je domu slušati radio zabavno. Sluša se sve, ali Drugi je najslušaniji.

Opušta me pjevanje uz glazbu.

subjekt	vrsta riječi

8	
---	--

14	
----	--

22. Razvrstaj atribut.

Jučer sam u novinama čitala o odbojci na pijesku. Poznajem učenike koji je treniraju. Predložiti ću urednici školskoga lista da napiše članak o njima.

a) pridjevni atribut: _____

b) imenički atribut: _____

c) prijedložni atribut: _____

d) atributna surečenica: _____

5	
---	--

23. Podcrtaj i prepisi prijedložne objekte.

Preporučujem ti tu knjigu. Zamislit ćeš se nad sudbinom glavnoga lika, nalikuje na tebe.

2	
---	--

24. Poveži dvije jednostavne rečenice u sastavnu niječnu rečenicu.

Posjetili ste izložbu. Upoznali ste autora fotografije.

1	
---	--

8	
---	--

25. Zadatak ima dva dijela:

a) Preoblikuj označene priložne oznake u odgovarajuće zavisnosložene rečenice.

b) Imenuj vrstu priložne rečenice.

Okretao se u željenome smjeru.

a) _____

b) _____

Ocijenila je animirani film poput stručnjaka.

a) _____

b) _____

Sjedni na označeno mjesto.

a) _____

b) _____

Poslije predstave idemo na kolače.

a) _____

b) _____

8	
---	--

8	
---	--

26. Zadatak ima dva dijela.

a) Podcrtaj zavisnu surečenicu.

b) Imenuj vrstu zavisne surečenice. Odgovor napiši na crt.

a) Radio je dobio ime prema latinskoj riječi *radiare*, koja znači 'zračiti'.

b) Redatelj je rekao kako je radnja filma poticajna.

c) Filmska priča nije bila što sam očekivala.

d) Mudro je kako si izbjegla taj intervju.

4	
---	--

27. Zadatak ima dva dijela

a) Napiši zavisnosloženu rečenicu preoblikujući istaknuti rečenični dio.

b) Imenuj vrstu zavisnosložene rečenice

Leonardo, **glumac u mojem omiljenom filmu**, posjetit će Hrvatsku.

2	
---	--

6	
---	--

28. Zadatak ima dva dijela.

a) Podcrtaj zanaglasnicu u rečenici.

b) Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Čini se da nju ne slušaš i ne gledaš.

Podcrtana zanaglasnica nalazi se:

- a) između dviju prednaglasnica
- b) između naglasnice i prednaglasnice
- c) između dviju naglasnica
- d) između naglasnice i zanaglasnice.

2	
---	--

29. Označi naglascima podcrtane riječi u rečenicama. Pazi na značenje riječi.

Zaslon je na računalu poplavio.
(*postati plav*)

Popularni medij poplavio je društvo.
(*pojaviti se u velikom broju*)

2	
---	--

30. Prepiši sljedeće rečenice tako da podcrtane riječi zamijeniš suprotnicama.

Pozornica je bila zamračena. Za nekoga u gledalištu mrak je bio iznenađenje.

4	
---	--

8	
---	--

Riješi zadatke 31., 32. i 33. koristeći se podacima iz teksta.

Agencija za elektroničke medije i Ured UNICEF-a za Hrvatsku proveli su u listopadu 2014. godine istraživanje koje je pokazalo da djeca gledaju televiziju tri sata dnevno, a gotovo polovinu vremena pred televizorom provode bez prisutnosti odrasle osobe. Radi podizanja razine medijske pismenosti roditelja, skrbnika i djece (npr. praćenje dobne oznake pri odabiru primjerenoga i sigurnoga sadržaja programa za različite dobne skupine) i zaštite prava djece u medijima, Agencija i Ured UNICEF-a za Hrvatsku pokrenuli su 2015. godine niz aktivnosti. Poruka akcije bila je *Birajmo što gledamo*.

Akciju su podržale mnoge televizijske kuće tako što su prikazivale poruku (slogan) i podsjećale na to da je važno s djecom pratiti medijske sadržaje. To je učinjeno prikazivanjem triju televizijskih priloga (spotova) u kojima su sudjelovali poznati televizijski voditelji.

Prema istraživanju provedenu 2016. godine poruke i spotove akcije *Birajmo što gledamo* roditelji su vidjeli na televiziji (44 %) i internetu (10 %). 67 % roditelja smatra da je poduka o medijskoj pismenosti korisna.

31. Kome je bila namijenjena akcija *Birajmo što gledamo*?

1	
---	--

32. Koji su ciljevi akcije *Birajmo što gledamo*? Odgovori cjelovitom rečenicom.

2	
---	--

33. Kojim su se aktivnostima tijekom 2015. godine televizijske kuće uključile u akciju *Birajmo što gledamo*? Odgovori cjelovitom rečenicom.

2	
---	--

5	
---	--